

21. goda-gohjums.

Mahjas weesis.

Maksa ar peesuhitichanu
par pašči:

par gadu 1 rub. 60 lap.
" pufgadu 85 "

Maksa beš peesuhitichanaš
Rihgā:

par gadu 1 rub. — lab.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel isdohtis fešt-
beenašm no p. 12 sahloht.

Maksa
par fludināschanu:

par weenas fleijas smalku
rakstu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, ko tahda rinda
eeņem, maksa 10 lap.

Redakcija un ekspedizija
Rihgā,

Ernst Plates bilšču- un
grahmatu- drūstatarā pee
Peštera basnijas.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpašchneeks un apgahdataijs.

Mahjas weesis isnahš ween reis pa nedetu.

Nr. 47.

Sestdeenā 20. Nowember.

1876.

Rahditajs.

Saunatahs šinas. Telegrafa šinas.
Čekššemes šinas. No Beršohnes: pahš laiku. No Widsemes: sino-
des spreedumi, — kaseja audšinaschana. No Gaujeenas: pahš tureenas mah-
žitaja šchiršchanohs. No Maklawas: sagta šitis. No Šelabugas: dahwanas.
Ahršemes šinas. No Barthšes: pact Bohleem. No Franžijas: pahš
ištahdi. No Bešchtes: ištreshchanohs pret Turziju. No Turzijas: konferen-
zes leeta. No Indijas: dabas hrešmas.
Tahš jo eewehrojamašs mašchines preekšč jaunu laiku semlohpibas darbeem.
Sibti noitumi is Rihgās. Širšniga lubgščana u. t. pr.
Peelikuma: Meera weeta pee Spiridina esara. Graudi un seedi.

Saunatahs šinas.

No Rihgās. Widsemes un Igaunijas muischneeziba muhju
angštam Kungam un Keiseram eefneegušči rakst, kura wina
išjala šamu padewibu un ustizibu. Abi raksti nodrukati
„Wald. wehšneši.“

No Kreewijas. Kā „Wald. wehšm.“ sino, tad Oktobera
mehneši pawisam bijušči 3458 uguns-grehki, kuru šlahde
šneedsotees lihds 7,321,711 rubleem. Wišu wairak zaur
uguns-grehleem zeetufe Samaras gubernija, kur mineta meh-
neši bijušči 104 uguns-grehki, kas par 828,734 rubleem
šlahdes nodarijušči. Tad nahš Kasanes gubernija ar 597,887
rubl. šlahdes (117 uguns-grehki). Pehž uguns-grehku šlaitta
šči gubernija ir pahraf par wišahm zitahm. Sewastopeles
gubernija pa Oktobera mehneši nebija neweena uguns-grehka.
Pahr uguns-grehku izelšchanohs runajoht japeemin, ka 622
uguns-grehki izohluščees zaur uguns peelaišchanu. 73 uguns-
grehki zehluščees zaur pehrkona eeprešchanu.

No Wihnes. Kā no tureenas teel šinohts, tad Bismarks
Turzijas weetneekam dewis to padohmu, lai Turzija konferenzes
spreedumeem padohdotees un lai wina eewehrojohšt Ciropas
wehleschanohs. Šchee Bismarka wahrdi ir ari tamdeht ee-
wehrojami, ka tee rahda, ka Wahzija neturesees us Turzijas
pušes.

No Londones. Tohms Karleils (Thomas Carlyle) kahdā
laikrakstā išjala tahdas dohmas pahš Turzijas leetu: „Tur-
zijai par labu kazu šahkt pret Kreewiju, buhtu teefcham mul-
tiba (preekšč Anglijas). Warohšt zereht, ka pee tahdas po-
litikas Anglijas ministerija netureschotees. Turzija lai gan
wišu apšohlidama, ne-efohšt neweenu pahrgrohšijumu isdarijuše
pat ne mehžinahkt ne-efohšt pamehžinajuše. Tagad zita nelo
newarohšt dariht, ka nekawejoht waldidamohs Turkus is Ciro-
pas padšihit un meerigahš Mangolu tautas atpakašatureht,
kurahm tad weenlihdsigās teefšbas buhtu peefchiramas. Pahr
Turzijas dališchanu šarp Kreewiju un Austrija ne-efohšt ko

baiditees, Anglijai tikai jaruhpejahš, ka wina andeles zekšč
us Indiju zaur Egipsti un Suezes kanali paleek ne-aistahrts.
Šatiziba šarp Angliju, Kreewiju un Austriju buhtu wehlejama.“
Beigās Karleils išjala to preekščlikumu, ka Turzijas leeta
buhtu preekšč išchiršchanas nodohdama firstam Bismarkam.

No Belgrades. Tas dahrgais šohbens, kuru Kreewija us
Serbiju fuhšija, lai to nodohdohšt tam duhšchigakam šaldatam
Serbijas kaza-špehka, ir pehž weenbalsiga kaza-wihru spree-
duma nodohšs kaza-wihram, wahrdā Megeninow.

No Serbijas. Šaw wairak neta nedetu puhlejahš ar mi-
nisteriju pahrgrohššichanu. Leelas leetas naw notikuščas, ti-
kai masas šaduršchanahš un šastrihdešchanahš ministerija ir
ministerus pašlubinajuščas, lai no deenasta atkahpjahš; bet
tagadešā politikas buhšchanā gan jadohma, ka firsts Milans
šawus ministerus no deenasta ne-atlaidihš, jo wiņš nereti
šajijis, ka teem ministereem, kas kazu šahlušči, peenahlo-
tees tamehr deenasta palikt, lihds meers naw pilnigi nodibi-
nahts. Tikai pehž meera nolihžšchanas lai ministeri no dee-
nasta atkahpjahš. Zita leeta, kas Serbijai tagad daudš gal-
was lauššchanas padara, ir prohti ta: ko lai Serbija dara,
kad šarp Kreewiju un Turziju izeltohs karsch. Serbija bai-
dahš, ka wina tahdā buhšchanā netiktu pee kaza peefšpeesta.
Kahdas tagad tahš leetas, tad preekšč Serbijas buhtu tas
labakais, ka wina waretu ar Turziju meeru nofleht, jo kad
karsch šarp Kreewiju un Turziju izeltohs, tad tas notiktu
Herzegowinas, Bošnjias un Bulgarijas dehš.

No Amerikas. Tai 7tā Nowemberi nakti bija kahdi bleh-
šči fataišijušchees, šlawena Linkolna, bijušča Seemel-Ame-
rikas brihwalštju presidenta, kapu usraht un lihki išsagt; bet
polizeja bija to dabujuše šinaht. Lihka sagti bija kapu attai-
šijušči, šahrlam wahku nozehlušči un gribeja patlaban lihki
išzelt, kad polizeja peenahža. Weens no polizejas fungeem
išchahwa pistoli, no kam sagti šabaiditi tumšumā aishchga,
bet ahtrumā kahdas šihmes atšahdami, pehž kurahm winaus
gan dabuhs rohlās.

Telegrafa šinas.

No Berlines tai 18. Nowember. Teel šinohts, ka ne-
efohšt patešiba, ka Austrija fataišotees us kazu. Angļu fuhš-
nis (lords Salisburi) ir us Rohmu aishbrauzis. Konstantino-
pelē šarp ministereem raduščs dohmu šchiršchanahš pahš
waldišchanas pamata likumeem. Griboht gala spreedumu no-
dohšt sultanam.

Cefšemes sinas.

No Bersohnes. Laiks pee mums stahw weenadi flaidris un sneega ir gaušči mas, tā ka no kamanu zela naw neko dohmaht. Aukstums ir wifuleelalais bijis no 14 lihds 16 grahdeem. Ari tā dšird, tad uhdens truhkums šchosem dashesem buhšchoht. Jo lai gan leetus wafarā tā ari rudenī pa druskai lija, bet kas tas gan ir, jo seme pat rudenī, kad šalt peenehmahs, nemas nebij dšital flapjumu eenehmufi tā tilai $\frac{2}{3}$ pehdas un semakās weetās $1\frac{1}{2}$ lihds $1\frac{2}{3}$ pehdas. Ar auksto laiku ir pee muus „Pittlaini,“ meerā palikufchi, lai Deems dohd, ka ari isdohtohs pawifam tohs pee meera dabuht.

!—!

No Widsemes. Pah Widsemes sinodi, kas no 18ta lihds 23šam Augustam tika notureta Balmeerā, pašneefs Bahzu laifraffis „Mittheil. u. Nachr.“ jo plaščas sinas. Ši šchim sinahm kahdu drufjinu ari šče usšimefim. Uš sinodi bija atnahkufchi 79 mahžitaji. Kad sinode bija atklasta, tad wifpirms dashadas siblas sinas tika pašneegtas: Laudones mahžitajs Bogel k. sinoja pah ewangelisku palihdšibas lahdi, Zehsu mahžitajs Holst k. pah misiones dahwanahm (3488 rublu famesti preekšč pagahnu un 1157 rubl. preekšč juhdu misiones), Matihšču mahžitajs Moltrecht k. pah abahm Latweešču kurlmeemo škohlahm, Smiltenes mahžitajs šchulrahts Gulele k. sinoja pah muhfu laufskohlu buhščhanu, pee tam leelaku eewehroščhanu peeščkirdams meitenu- un draudšes škohlahm: meitenu škohlahm truhštoht wifpahri weenlihdšiga mahžibu norahditaja un draudšes-škohlās ari dashadas neweenadibas atrohnamas. Balkas mahžitajs, prahwests Kupffer k. lašija preekščā rakstu, kurā tas preekščlikums tika iščajihšs, waj mahžitaja amatu newaijadsetu atšwabinahht no pahraf apgruhtinadameem škohlas darbeem. Šis preekščlikums netika no sinodes peenents, tapat ari tika atraidihšs tas preekščlikums pah ortografijas (rakstibas) leetu tā pee sinodes špreeščhanahm nepeederigu. Muhjenes mahžitajs Bergmann k. runaja pah walodas pahgrohšjumeem pahrlabotā bihbēlē. Winšč teiza, ka bihbēles pahrlabotaji ešoht to zaur wairaf neka 200 gadu leetāščhanu šwehtito basnizas-walodu pawahjinajušchi un tā tad bihbēlei winas špehku un šwehtumu nehmušchi; tamdeht winšč ušajinajoht zitus mahžitajus, kas ar winu buhtu weenis prahtis, lai ar winu šabeedrotohs uš tam, ka waretu isdoht jauno testamenti un ja buhtu eephejams ari wifu bihbēli wezā nepahrgrohšitā walodā un ortografijā. Uš tam Naunas mahžitajs šhmedamees iščlaidroja, ka pahrlabotā bihbēlē teekoht patureta weza ortografija un ka waloda til tur teel pahrgrohšita, kur ta nesakriht ar walodas likumeem. Ar šcho iščlaidroščhanu peetika, tā ka pah tam wairs netika špreešs. Lugāšču mahžitajs Ullmann k. Latweešču rakstu apgahdashanas komitejas wahedā sinoja, ka komitejas pirma grahmata (wehštures mahžibas grahmata) jaw nodohsta preekšč drukāščhanas un peh; tam tilščohht drukatas pašakas un Latweešču gramatika (walodas mahžibas grahmata) preekšč škohlahm. Krimuldes mahžitajs Walter k. lika preekščā, waj nederetu pee mahžitaju konferenčehm veelaišt ari nemahžitajus. Uš tam šhmedamees Zehsu prahwests iščlaidroja, ka wina apriaki jaw teekoht šhini sinā štrahdahts, uš kam tad sinode atšina par derigu, prahwestu aprinčeeem atwehleht, ja ta to atšihšt par derigu, tad lai pee šawahm konferenčehm ari peelaiščohht nemahžitajus, ihpašchi basnizas preekščneekus. —

Wehl no Widsemes. Pirms rakstu no J. J. . . . k. iščlajis neko daudš wehrā neliku un dohmaju weens pats to patureht, ko par derigu pee lašija audšinasšanas ešmu atfinis. Bet ohtru rakstu „Mahjas weeša“ № 45 no K. Matšerneek k. zaurlašijis, newareju meerā palikt un tad nu grihu peh; eepheščhanas kahdas ihfas sinas pašneegt. — Preekšč lašijas, kur to grihu stahdiht, wehlees wifulabaki brangu faulgohši, tas ir, tahdu weetu, kur wifu deenu šaule to aishem un ir šargata no seemela wehjeem. Ohtrā kahrtā neseh; nekad šrišchi šuhdotā semē, bet gadu preekšč tam šuhdotā, tā par prohwi wifulabal pehnaju kahpostu semi wari preekšč tam wehletees. Zaur to tu panahkši, ka tāwa lašija jaw August mehnešcha beigās buhs pilnigi eenahkufees un tad nu wari dariht peh; K. Matšerneeka k. mahžibahm. — Bet preekšč tam wehl leez šcho wehrā: kad stahdi ir weenu pehdu gari pa-augufchi jeb ari wari kaut lihds $1\frac{1}{2}$ pehdu garam augt, tad, kad wini jaw šcho pehdigu garumu pašneegufchi, teem šahl ari pahkšis aismestees un kad nu winu ar pahkšim bagatais krohnis wairs negrib šteebam paklaušihšt, bet it tā gudraks par šteebru lihkdams nolēzahs uš semes un leez ari šteebru lihds, tad nu sinams wajaga nabaga šteebam šteigtees palihgā un to panahkši tihri weegli uš šchahdu wihi. Meetiņu gar weenu un ohtru dohbes malu semē eedfinis tur peestiprina gar iklatru pusi weenu kahrti, pušohtu pehdu augstu no semes, zaur to nu šcho muhfu mihto stahdinu, kas šawā mulkibā uš semes palikdams buhtu šapuwis, tu iščargasi, ka tas peh; tew pateidamees dohs wefelus un ne wis šapuwušchus augtus. Tad ari wehl beidsoht waru šajihšt un es zeru, ka lašitajs par launu nenems, ka to lašiju, kas pee mums teel audšinata, šauj Sweedru lašija (Schwedischer Caffee) un lihds šchim pee mums zita lašija naw dširdeta un šcho tu mihtais lašitajs tahdu pašchu labi dihgtošču wari dabuht Mihgā pee iklatta andeles dahšneeka pirkt par 1 rubli mahžinā.

Dahšneeks K. P.

No Ganjenes. Šcha gada 31maiš Oktoberis preekšč mums Gaujeneešcheem bij tahda deena, kas gan ilgi dšihwā peeminā paliks, jo tad muhfu šimais draudšes gans, L. Heerwagen kungs, mums pehdigo reiš Deewa wahrdus iščlaidroja un šchirščhanahs šprediki tureja. Heerwagen mahžitaja wahrdš jaw wifā Latwijā pašihštams un ar no teem ar žeenišchanu teel peeminehts, kas winu no waiga nepašihšt; tadeht zereju, ka lašitajeem patiks, ja „Mahjas weešis“ par wina šchirščchanohs no mihtotas draudšes un aprašta darba lauka kahdas sinas nesehšs. Heerwagen mahžitaja azis jaw preekšč wairaf tā trihs gadeem gruhti apširga. Mehš zerejam, ka Deems winam šcho kustu drihš atnems un ne-apnikufcho štrahdneeku Latweešču tautai un ihpašchi mums Gaujeneešcheem til ilgi ušturahs, kamehr winšč pats to no šchahs pašaules nepilnibas pee fewis aizinahs; bet laiks rahdija, ka „muhfu dohmas naw Deewa dohmas,“ jo šlimiba nemitejahs, bet palika arween jo nitnaka, kamehr ta beidsoht ganu un ganamu pulku iščklibra. Lai nu gan muhfu mahžitajs zaurus trihs gadus tilpat tā beš azim bija, tad tomehr newaram šajihšt, ka draudsei kaut kahda gariga apkohpščhana šhini laikā buhtu truhkufi; bet mums ar pateizibu ja-atšihšt un jaleczina, ka mahžitajs, pats fewi ašleegdams, daudš leetās wairaf ir darijis, nekā no wina prašihšt drihššejam. Bet kas Heerwagen mahžitaju tuwal pašihšt, tee šin, ka winšč naw wihs, kam ar to peeteel, ka wifu peepildijis, kas peh; likuma pee wina

amata peeder. Wina firds deg no karstas mihlestibas pret tuwaleem, ihpafchi pret Latweefchu tautu, ka to wina daschadi raksti jo gaischi apleezina, kas wairaf ka 100,000 eksemplars Latweefchu rohtas. Tadeht tad ar' nebrihnisimees, ka winfch patš fche un tur pee fewis truhkumus atrada, ko islaboht nespehja, un zaur to tika peespeests no amata aistahtees. Kad mahzitajs fawâ firdi ar schkirfchanahs dohmahm bij eedfihwojees, tad winfch tahs draudsei snamas darija un taifijahs preefch aiseefchanas „fawu namu aptohpt.“ Winfch atwadijahs „kapfehtas-fwehtkôs“ no teem draudses lohjekteem, kas jaw preefch mums uf muhschibu aifgahjufchi, un apmekleja wehlat tohdâ paschâ noluhkâ Gaujenes pilsmuischas dsimtleelkunga J. v. Wulf un Swahrtawas dsimtleelkunga U. v. Zockell kapus. Schee abi leelkungi bij wina firdi ka ihsteni walstis tehwi un semneeku aplaimotaji jo dahrgi. Nedelu preefch atwadifchanahs no wifas draudses, fwehtdeenâ 24kâ Otkoberi, mahzitajs wifus semneeku draudses preefchneekus — walstis wezakus, konwentis wihrus un pehrminderus — mahzitaja muishâ pee fewis uf schkirfchanahs maltiti bij luhdfts. Pehz beigtas maltites weens no weeseem ihfu runu tureja un isteiza, ka fchi deena dimfahrtigi eewehrojama, ta esoh 1) atwadifchanahs deena, 2) falihdjinafchanahs deena, jo fur zilweki ilgu laiku kohpâ dsihwojufchi, tur gan weenam un ohtram radifchotees, kas janoluhds, kas japeedohd. Winfch waroht draudses wahrdâ leezinaht, ka ta aifihstoh, ka daudsfreis pret fawu mahzitaju grehlojufi; tadeht luhdsoht peedohfchanu un griboht ar' fawam ganam no firds peedoht, fur tas pret winu noseedsees buhtu. Pehz fcheem wahrdeem mahzitajs pazehlahs, pateiza runatajeem ar aifgrahbtu balfi un fajija, ka ari winfch fewi fche un tur par wainigu aifihstoh, no draudses peedohfchanu luhdsoht un wifu, kas pret winu darihts buhtu, no firds peedoht. Kad nu wehl kahdas perschinas, no draugu mutes preefchâ fajitas, no wiseem kohpâ bij dseedatas, tad katris ar afaru pilnahm azim no fawa dwehfeles gana schkirbrahs un uf mahjahm atpakaf greesahs. Schkirfchanahs fwehtdeenâ, 31mâ Otkoberi, basniza jaw agri ar taudim peepildijahs, jo katris labpraht gribeja mihfa gana pehdigo fprediki klausih un wehl reis wina waigu fkatih. Mahzitajs dibinaja fprediki uf Mateüs 14tas nodafas 44to perschianu un isfkaidroja 1) kas ta par apflehtu mantu, par ko Pestitajs runa un 2) kas zilwekam wajadfigs, lai winfch waretu fchahs mantas laimigs atradejs kluht. Kad draudse dseefmu pehz fpredika bij nodseedajufe, tad mahzitajs kahpa ohtrereis kanzeli un tureja ihpafchu schkirfchanahs runu, ko winfch ar fcheem Dahwida wahrdeem eefahfa: „Pateizeet tam kungam, jo winfch ir labs un wina schehlastiba paleel muhschigi. (Dahw. ds. 136, 1.) Uf pagahjufcheem gadeem atrahdidams, mahzitajs atgahdinaja, zil daudsfreis un daschlahrtigi Deews fawu schehlastibu gan winam pascham, gan draudsei parahdijis un ka tadeht gan tagad muhsu firdim un mutehm no pateizibas japahrpluhst. Winfch dewa pahrskatu par to, kas fchini laika ihpafchi basnizas dseedafchanâ, fkolahs-mahziba un zitâs leetas ponahfts, peemineja ari daschu truhkumu, kas wehl draudsei peelihp un usfkubinaja wifus, lai tee, zil katram eespehjams, par to gahdatu, ka wifus kas flikti un nederigs, masumâ eetu un beidsoht pawifam isnihktu. Scho pahrskatu beidfts, mahzitajs draudsei par wifu mihlestibu pateizibu fajija, ko ta winam wifus 27 amata gaddis un ihpafchi fchini pehdejâ schkirfchanas laika parahdijufi un

leezinaja, ka winfch, lai gan zilwezigas wahzibas deht daschu reis klupis un kritis, tomehr fawu draudsi arween karsti mihlojis un no mihlestibas dsihfts pee tahs strahdajis. Scho mihlestibu winfch buhschoht ka dahrgu mantu lihds pat kapa malai firdi kohpt un glabaht, lai tadeht katris, kam uf preefchu kaut kahdâ leetâ wina padohma jeb palihdsibas wajajagoht, drohschi pee wina peenahsoht, winfch buhschoht gataws ar preeku tam kalwoht. Ka fchee mahzitaja wahrdi pilna taifniba, ka fchee teefcham mihlestiba ganu ar ganamu pulku weenoja, to fphohschahs pehrlites parahdija, kas tikpat runataja, ka ar' klausitaju azis mirdseja, to kauschu bari apleezinaja, kas pehz beigteem Deewa wahrdeem gehrb'lambari pee atwadifchanahs speedahs, to febrahs dseefmas isteiza, kas tagad fche basniza un ohtrodeenas rihtâ mahzitaja muishâ no Gaujenes draudses wihrukohra atflaneja, to beidsoht darbi no weenas un ohtras pufes apstiprinaja. Mahzitajs bija lihds fchim wifas no wina farakstias grahmatas fawai draudsei lehtaki pahrdewis un apfohlja lihds pat dsihwes wakaram tapat dariht un draudse aifweda mahzitaju lihds ar familiju un wifahm mantahm bei mafas uf Nihgu. Heerwagen mahzitajs neween pee fawas draudses, bet ari pee wifas Latweefchu tautas dauds ir strahdajis. Kas nepasihst wina „Dsihwas maifes“, „Sinai un Golgata“, „Skohlas-maifes“ un jitu rakstu, zaur fureem winfch par weseligu gara baribu gahdajis un fkolahm un mahjahm par mihfu draugu palizis? Bet ar to winam wehl nebij gan. Winfch ruhpejahs ari par Latweefchu meefigo datu un atfina gruntneezibu par wifstiprako laimibas pamatu. Tadeht winfch tik dauds finas un usfkubinajumus par fcho leetu awises lizis, tadeht winfch lungus un semneekus uf pahrdohfchanu un pirkfchanu mudinajis un teem tikpat gruntneezibas, ka ar' ilgatu, wifmafaf 12 gadu, rentes laiku labumu isfkaidrojis un preefch azim zehlis. Tagad fchis ne-apnikufchais strahdneeks zaur azu-wahzibu ir peespeests no darba meeru mest. Waj fchis negribehts meers winu lihds kapa malai speedihis, jeb waj winfch wehl azu gaischumu tiktaht aidabuhis, ka warehs atfal ar raksteem puhletees un fawus mihlus Latweefchus ar kahdeem jauneem selta graudeem apdahwinahts, to tas ween fin, kas pehz fawa ne-isdibinajama, fwehta prahta mums frustu usleek un atnem. Bet mehhs wehlesim Heerwagen, mahzitajam patihkamu muhscha wakaru un paturefim winu ka Latweefchu draugu un labdaritaju mihlâ peeminâ!

—lw—

No Mastawas. Dureenas Wahzu awises fino pahr kahdu gudru sagla stiki, ko fche ari pastahstifim. Tas bijis ta: tai 5kâ Nowemberi ap pullften 5 wakara teek pee kahda lunga nama durwim swanihts. Istabas meita isnahf un durwis aidaroht winai pasneeds smalki gehrbts jaunskungs kurwiti ar smalkteem gahrdumeem un faldumeem, kas winas lungeem nodohdani. Kamehr istabas meita dahwanu faweem lungeem eenes un neko kauna nedohmadama, jaunu lungu preefchnamâ weenu paschu atstahj, kamehr muhsu kreetnais jaunskungs, isdewigu brihdi isleetadams, ar leelu steigfchanohs fakampj diwi dahrgus kaschokus un diwi dahmu mehtelus, fajeen tohs weenâ pakâ un eekam istabas meita atnahf, winfch jaw pa durwim ahra. — Schim atgadijumam lihdsigus stikus nereti sagli isdara, par peemehru saglis ap to laiku, kad lungi pufdeenu ehd, pee durwim peeswana. Sulainis eelaisch eefchâ. Winfch nodohd wehstuli preefch kunga, fajidams, ka winam

tuhdat atbildes waijagoh. Kamehr fulainis aiseet, wijsch, drehbes palampis, ahtri aisschmauz probjam.

Wehl no Massawas Kreewijas brihweeku pulkâ, kas us Serbiju aigabjuſchi karoht pret Turku warmahzibas, ir ari daschs Latweefchu wihrs. Turp aibrauzja ſchoruden is Maſſawas muhſu dſeefmineeks A. Pumpurs; turp aisdewahs, eekam Serbija wehl nebija karu peeteikufe, ſchtabs-kapteinis Sehlabs Skohlmeisters, ſirdigs ofizeeris Kreewu kara-ſpehlâ un dedſigs tauteetis, dſimis Wentſpils apgabalâ, Kurſemê. Winam pakat aigabhja wehlat us Serbiju lihds ar ziteem Kreewu brihweekeem ohtrs Skohlmeisters, Andrejs, mineta wirsneeka radineeks. Schis pehdejais nupat atrakſtija ſchahdu wehstuli is Serbu walſis galwas-pilsſehtas: „Es biju ſeſchas reifas uguni pret Turkeem, ais zeetofſchna Deligrades, us Krewetas un Djuniſcha augſtahm pakalnehm, man lohde iſſpehra mehtelim zaurumau, mani paſchu ne-aifkerdama. 17. Oktoberis bija ta gruhata deena. Schini deenâ, ſwehtdeenâ, mehſ igabhjam pulkſten ſeptinôs us Djuniſchas augſtumeem un pulkſten dewinôs ſahlahm jo ſihwi lautees. Lihds puſdeenai man gabja labi. Bet ap pulkſten weenu kahda ſemi ſkreedama eenaidneeku granata man aifkehra labo lahju, ſa-plehſa biſſes, apalſchbiſſes un eewainoja mani diwâs weetâs. Ja nebuhtu paſchâ nelaimes brihdi lahju us preekſchu ſpehris, tad mineta leelgabalu lohde buhtu manu lahju kâ neeku norahwuſe. — Tagad es weſelajohs kahdâ Belgrades flimnihjê. Ja pameeram nobeidſotees, wahtis ſadſihê, tad ſtahſchohs atkal brihweeku pulkâ; ja neſadſihê — tad dohſchohs atpakat us tehwiu.“

(B. w.)

No Jelabugas. Kâ „Kaſanes birſchas awiſe“ ſiao, tad Jelabugas pilsſehtas padohmes ſehdeſchana tai 17 Oktoberi gohda-birgers Iwanſ Iwanowiſch Schachejewſ dahwinajis 400,000 rublu, un prohti ar tahdu noſajijumu: 100,000 rubl. nemami preekſch realskohlâs zelſchanas Jelabugâ; 100,000 rublu iſleetajami preekſch tureenâs nabageem par labu, un par teem beidsameem 100,000 rubl. ir buhwejama weena baſniza un weens ſeeweeſchu flimneeku namâ ar 60 gultahm.

Ahrſemes ſinas.

No Pariſſes. Firſts Lubomirski iſlaidis rakſtu Pariſſe kurâ wijsch iſſaka, ka Pohteem nelas no ahrſemes walſtim ne-efohi gaidams. Tad ari firſts naw ar meeru, ka Bohi Konſtantinapelê nodohmajufchi faſtahdiht ihpaſchu kara-pulku, un pee tam dohd ſaweem tauteeſcheem Pohteem to labu padohmu, lai wini uſtizigi un likumigi padohdahs Kreewijas patwehrumâ, bet ne wis us Kreewijas eenaidneeku puſes turetees, jo zitadi waretu notikt, ka winu wahrds pawifam no ſemes wirſus paſuſtu.

No Franzijas. Kâ wehl laſitajeem buhs atminams, tad Franzija nodohmajufe 1878tâ gadâ iſrihkoht paſaules leetu iſſtahdi. Wahzija, kurai beidsama kara dehl naw nelahda draudſiba no Franzijas puſes gaidama, ir nodohmajufe, pee Franzijas paſaules leetu iſſtahdes Pariſſe nepeedalitees, pirm-lahrt tamdehl, ka wina tahs paſchas leetas negrib iſſtahdiht, ko wina us Filadelfijas iſſtahdi ſuhtijufe un ka tas laiks par ihſu, preekſch wiſahm nodalahm jaunâs leetas ſagatawoht; un ohtelahrt tamdehl, ka wina baidahs, ka Franzuſchi, Wahzeem gribedami atreebt, neſahktu us iſſtahdes ſpihtehi. Firſts Biſmarks ari tahdas dohmas iſſajijis, ka Wahzijai newaija-

dſetu pee minetahs iſſtahdes peedalitees. Franzuſchu awiſes ſinaht dabujufchas, ka Wahzija pee iſſtahdes nexemſchoht dalibu, nu nehmuſchas Wahzijas iſtureſchanahs ſihwi pahſpreekſt; turklahrt wehl tahs bailes iſſajidamas, ka Wahzija tik wehl nepeerunajohi zitas walſtis, lai tahs ari us iſſtahdi leetas neſuhtohi. Sinams ſchahdas bailes ir weltas, jo Wahzijai naw nelahda eemeſla, zitas walſtis no tam atrunah; kad wina pate neſuhia, tad wina to ihpaſchas buhſchanas deht tâ dara; bet notikt jaw waretu, ka ari dascha zita walſis pee iſſtahdes nexem pilnigu dalibu, jo kâ jaw ſajihis, laiks preekſch ſagatawoſchanahs par ihſu.

No Peſchtes. Ungarijas walſis ſapulzê, pahſ walſis iſdohſchanahm un eenemſchanahm ſpreekſchoht, nahja ari pee pahſpreekſchanahs Turzijas leeta, pahſ kuru iſſehlahs deesgan ſihwa ſaſpreekſchanahs. Barons Sennijeij ſawâ politikas runâ iſſajija tohs pamatus, pehz kureem ahrigas politikas leeta buhtu wadama. Kad nu wina dohmas pilnigi ſaweenojâhs ar miniſteru preekſchneeka iſſklaidrojumu, tad war drohſchi zereht, ka wina runa dauds ko eepſehs Ungarijâ. Kâ jaw minejam, tad Ungarijas augſtalee un ſwarigalee walſis wiſtri (Andraſchi, Tiſza, Sennijeij) Turzijas leetâ ir pilnigi weenis prahtis. Miniſteru preekſchneeks ſawâ runâ ſajija, ka nebuhtu derigi, ja Ungari daschadôs ſawas ſemes apgabalôs noſchirtohs diwi partijâs, prohti partijâ, kas tura drauga prahtu us Kreewiju, un partijâ, kas tura drauga prahtu pret Turziju, jeb ar ziteem wahrdeem ſakohi, nebuhtu derigi, kad Ungari noſchirtohs Kreewu un Turku partijâs. Tad tahlat runadams wijsch ſajija, ka Ungarijai jaturahs pee meera politikas un meera politika arweenu draugus atradihs Giropa. Bet Ungarijai ari ſaws peenahkums pret kriſtigeem Turzija, bet peenahkums nezetahs ween is zilwezibas praſijumeem, bet ari is tautu radneezibas, kurâ Auſtrijas-Ungarijas Slahwu tautas ſlahw ar kriſtigeem Turzija. Wiſtu kohpâ ſanemoht atrohn, ka tahs nupat pahſ meera politiku iſſajitahs dohmas peelihdſinajâhs Kreewijas waldbibas dohmahm pahſ Turzijas kriſtigeem un pahſ winu liktena atweeglinafchana.

No Turzijas. Pahſpreekſchanahs pahſ Turzijas leetu wiſuwairal grohſahs ap noturamo Konſerenzi. Konſerenzei, kâ jaw laſitajeem ſinams, buhs jaſpreekſch pahſ meera nodibinaſchana un pahſ waijadſigeem pahrgrohſijumeem Turzija. Kreewija, kurai netilai Giropas meera uſtureſchana, bet jo wairal wehl ruhſ Turku kriſtigo pawalſtneeku liktena pahrlabofchana, ir iſſajijufe tahs dohmas, ka pa to laiku, kamehr Turzija apſohlitohs pahrgrohſijumâs naw Boſnijâ, Herzegowinâ un Bulgarijâ iſdarijufe, buhtu tur par drohſchibu eeelkami kara-pulki, jo zaur to tiktu weentahrt kriſtigit no Turku pahreſtibas un waras-darbeem paſargati un ohtelahrt Turki peeſpeeti, ſawu apſohlijumu neween iſpildiht, bet jo drihsal iſpildiht. Ja zitas walſtis ſchahdahm dohmahm preti ſtahtohs un pee tam zitu lihdseltu ne-uſrahditu, zaur ko drohſchi kriſtigu laufchu likens Turzija tiktu atweeglinahs un pahrlabohs, tad Kreewija newareſchoht zitahm walſtim peebedrotees, bet winai buhſchoht ſaws peenahkums ja-iſpilda pret ſaweem tijibas-un zilts-brahleem Turzija. Wina to dariſchoht pat ari tad, kad winai ari buhtu weenai paſchâi japaleef. Schi taiſna un drohſcha waloda ſklaidri peerahda, ka Kreewija nopeetni apnehmufehs par kriſtigitur Turzija gahdaht, kad winai ari tee leelakee upuri buhtu janef, pat laſch jaſahf. Anglija, kas arween Turzijas leetâ leelwalſtim bija par kawelli, ari ta-

gad deefgan maifahs, ihpaſchi zaur to, ka wina pret Kree-
wiju zet ne-ustizibu, zitahm walſtim raudſidama eeteikt, ka
Kreewija tiklojoht ſemes gabalus no Turzijas eegubt. Schi
rikloſchanahs ſchoreiſ Anglijai naw isdewuſehs, jo eekam
wina ſawu ſuhni pee leelwalſtim bija ſuhthiufe, lai tahs uf
Konſtantinopeles konferenzi uſaizina, jaw Kreewija bija zitahm
leelwalſtim rakſtu aiſlaiduſe, kura wina iſſaka, ka wina pa-
wiſam nedohmajohſt ſemes gabalus no Turzijas eekarohſt, bet
wina tikai griboht kaxa-pultus nemeerneeku pawalſtes noſtah-
diht par drohſchibu, ka Turzija ari teefſham apſohlitohs pah-
grohſijumus idaritu; un ka wina turklaht wehletohs, ka ari
Anglija to daritu. Pret tahdu iſſklaidroſchanu Anglija nu
wairs newar nekahdu ne-ustizibu zelt pret Kreewiju. Minetam
Anglu ſuhtnim ari bija ſarunaſchanahs ar Biſmarku. Winſch
raudſija Biſmarku peerunaht, lai Wahzija turetohs uf Ang-
lijas puſi, pee tam peeminedams, ka Kreewijas nodohmam
newarohſt ihſti uſtizetees, bet Biſmarks atbildejis, ka Anglija
warohſt drohſchi uf Kreewiju palaiſtees un wina gudri daritu,
ja wina ar Kreewiju weenis prahtis ſtrahdatu. Uſ tahdu
wiſi tad Anglijai griboht negriboht buhs Kreewijai japeebee-
drojahs, lai gan wina zil ſpehdama ſawu naidigu rikloſcha-
nohs pret Kreewiju raudſihſ uſtureht. Ka jaw dauds reiſ ti-
lam ſinojuſchi, tad Anglija wiſadi nopuhlejahs, lai winas
miſtee Turki tikai hetiktu ſpaiditi jeb to no ſawahm teefi-
bahm un pawalſtehm nepaſaudetu. Tahda buhſchanu nu
buhtu jadohma, ka Anglija leelu pateizibu no Turzijas zaur
ſchahdu iſtureſchanohs buhs eepelnijufehs, bet tas ta naw
wiſ, Turzija wehl lamajahs par Angliju, ka tas ſklaidri pee-
rahdam, kad eewehrojам Turku awiſes, kahda wiſe tahs
pah Angliju ſpreefſch. Ta par peemehru diwi Turku awiſes,
tas Turku tautas gara ſtrahda, iſſaka ſawu noſcheloſchanu
pah Anglijas iſtureſchanohs, bet pee tam wehl zeredamas, ka
Anglija tatſchu ne-attahſchoht Turzijas gohdam pahri darit
un Turku walſis rohſchelas pamafinaht. Tahs paſchas awi-
ſes ari iſſklaidro, ka Turzija tikai ar tahdu norunu warohſt
pee konferenzenes peedalites, ka konferenzenes ſpreedumi ne-aiſne-
moht Turzijas walſis eefſchligas dariſchanas (un tatſchu tas
ari peeder pee konferenzenes uſdewuma); tad winas apſihme tahs
dohmas par aplamahm, ka nemeerneeku pawalſtehm grib pee-
ſchert patwaldibu. Te nu ſklaidri redſams, kahdas augſtprah-
tigas dohmas wehl Turzija tura un zil maſa ta zeriba, ka
Turzija pilnigi padohſees konferenzenes ſpreedumeem. Kahda
zita Turzijas awiſe it ihpaſchi Anglijai uſbruhl. Schi awiſe
Angliju noſauz par blehdi, kas arweenu eſohſt krahpiga un
blehdiga pret Turziju iſturejuſehs, un tad ſchelojahs, ka Ang-
lija ſahloht peebedretees Kreewijai. Ka Anglija, ta mineta
awiſe tahtali rakſta, pret Turziju iſturahs ne-ustizigi, lai gan
wina iſleekahs drauga prahtu turoht, to ſklaidri peerahda Ang-
lijas preefſchlikumi pah meera nodibinaſchanu un winas puh-
leſchanahs pah konferenzenes ſtahdiſchanu. Zaur tahdu iſ-
tureſchanohs Anglijai waretu lehti notikt, ka winai Uſija kahda
pawalſte japafaude. Schiſ awiſes ſpreedums deefgan eeweh-
rojams, tapeh; ka wina rakſta Turku miniſterijas gara.

No Indijas. Ka no tureenahs nahſ ſinas, tad Bengale
tai 31ma Oktobri aula ſaweenota ar uhdens-pluhdeem, no-
darijuſe breeſmigu ſlahdi, ihpaſchi dauds zilweku ſawu dſih-
wibu ſaudejuſchi. Zil ſchim brihſham war aprehſinaht, tad
kahdi 215,000 zilweki nahwi atraduſchi. Breeſmas uſbruka
naktis widu. Bulſten 11tos wehl neko no aulak un uhdens

pluhdeem nemanija, bet ap puſnakti aula, breeſmigu uhdens
wilni dſihdama, pahrlahja wiſu to apgabalu ar uhdeni, ta
ka weetahm uhdens uſpluhda lihdi 20 pehdahm augſtu. Par
laimi tur laudim tahds eeradums, ka wini ſawu mahju preef-
ſcha kohlus ſtahda, pa leelakai datai kokufu (reeſtu) kohlus
un palmu kohlus, ta ka daſchi zeema laudis pa pluhdu laiku
uf kohleem uſlihdan un tee ari tee weenigee bija, kas ſawu
dſihwibu iſglahba, turpreti wiſi ziti apſlihta, pat tee, kas uf
jumteem bija uſkaphuſchi, jo zaur uhdens uſpluhſchanu jumti
tika nozelti un uf juhru aiſdſihtti. Mahju kuſtoni wiſi ap-
flihluſchi. Pohſis leels un waldbai leelas puhles, nelaimi-
geem to wajadſigu palihgu paſneegt. Lauki, kas ſchogad
apſohlija bagatus auglus, ir gan nopohſtiti, bet ne pawifam,
jo weetahm wehl laba teefa atlikufehs, to rudeni eewahkt.
Ari labibas krahjumi naw dauds ko apſlahdeti, jo Bengaleem
tahds eeradums, ka wini ſawu krahjumu ſeme jeb apalſch
ſemes glaba (tapat ka pee mums mehdi kartupelus ſeme uſ-
glabaht) un ta tad labibas - un ziti krahjumi gan palikuſchi
ſlapji, bet tamdeht naw pohſta gahjuſchi, tamdeht tagad, kur
uhdens-pluhdi mitejuſchees, wiſur redſ laudis, ſawu labibu
ſauli ſchawejohſt. Teem pee dſihwibas palikuſcheem gan pahri
deenahs bija leelas behdas un mohlas ja-ijſeefſch, bet peh; tam
tik tahlu ſawu buhſchanu eegrohſijufchi, ka deefgan labi ſawu
dſihwibu war uf preefſchu wilzinaht. Birmas deenas bija
leela nekahrtriba un daſchi behdeewigi zilweki, ſchahdu nekahr-
triba un kauschu apjuſchanu ſew par labu iſleetadami, ſahla
laupiht; bet driſt tika wiſis kahrtriba eegrohſihts. Kahdas 60
palihdſibas-weetas tika eetaiſitas, kuras teem pateſi truſkumu
zeedameem palihdſibu paſneeds, un zere, ka diwu nedetu laika
wiſas behdas buhs nowehrſtas. Til lihdi ka ſinas pah
ſchim breeſmahm uf Kalkutu atnahja, tad ari tuhliſt Ben-
gales gubernators turp aiſdewahs un no zeema uf zeemu brauk-
dams, pats ar ſawahm azim apſlatijahs kauschu behdas un
truſkumu, lai iſſinatu, kur un kahda palihdſiba paſneedsama.
— Pah aulak un uhdens-pluhdu zehſchanohs dabas-prateji
ſawas dohmas naw weenojuſchees. Til dauds ſina, ka breeſ-
miga aula fazelahs leelu uhdens wilni dſihdama, kad tad
upes gahdamees wiſus klaijumus apklahj. Tahdas paſchas
breeſmas tureenahs apgabalā bija 1864ta gada, bet toreis til-
dauds zilweki ſawu dſihwibu nepaſaudeja, noſlihta kahdi
50,000. Tureenahs apgabalā naw ne uf kahdu wiſi no
no tahdahm breeſmahm paſargajams, jo winſch atrohдахs
ſtarp leelahm upehm un ir klaijums. Dambjus tur ne-
war uſmeſt.

Tahs jo eewehrojамahs maſchines preefſch jannu laiku ſemkophibas darbeem.

Ari muſſu Baltija ſemkophibas maſchines atrohđ arweenu
wairat weetu. No weza Kurſemes arlla atſtahjotees kehrahs
pee weenjuhga ſchwung-ahrlla, kura weeta jaw dauds apgabalas
ſtahjees leelais diwjuhgu-ahrlls.

Senata ſehjeja weeta, kas pa druwu ſtaigadams, ar iſweizigu
rohlu ſehllu iſſehj. — ta weeta nu gandriſ wiſur atrohđam
ſehſchanas-maſchines leetajam.

Lihdi ſchim gan titai tahs ſawa eeriktē (konſtrukcija) un ſtrah-
daſchanā jo weenfahſchahs platas ſehſchanas maſchines teel lee-
tatas, bet wiſai ilgi tas laiks nebuhs gaidams, tur ari tahs
dauds pilnigatahs un ſawa iſleetochana jo derigatahs rindu-
jeb dril-ſehſchanas-maſchines nahſ pee wiſpahrigas bruhſchanas.

Kulſchanu ar ſpriguteem un ruſkeem gandriſ wiſur atmetuſchi,
jo gadeem jaw teel leetatas ar rohſtahm greeſchamas un ar ſirgu

Spehku djenamas kutamas maschines un schihs maschines ir ta faloht tahs preelshgahjejas, las sohli pa sohli to zetu fataifa, lai ar damja (futa) spehku sahstu tult.

Tahs arweenu leelatu pilnibu fasneegdamas fainneezibas buhshanas, ta arweenu wairaf isplatidamahs attihstiba, tee wifas semes wairodamees andeles-zeti saweeno wifas walstis preelsh pafaules tirgoshanas. Wilsu damfugi, las schmahdami juh-ras wilnus flalda, us wifohm pufehm braudami; swelhdama lokomotive, las nu jaw wifas semes tahkumu turwina tahkumam, saweeno arweenu wairaf, ta faloht, wifu zilwezi weena leela familija. Diklab zilwezi paschi, la ari weselas walstis zaur tam tuwinajushahs, preelsh pafaules fatihshanahs un andeles zeeem wairs naw tautahm tahkuma. Pilssehtas, semes, las tah-deem fatihshanas-zeeem truhstohht senaf zita zita gandrihs ne-bija sinamas, tagad muhfu laika la ar putna spahrneem fasnee-dfamas un zaur tam zita ar zitu saweenotas.

Schahdas leelatu pilnibu un attihstibu fasneegdamas buhshanas ari parahdahs semtohpiba un peespeesch semtohpjus, lai wini strahda ristigati un derigati ar leelatu fainneezibas pekau.

Senafos laitohs latrs tik strahdaja preelsh sewis, preelsh sawejeem un wareja sawu atlitkumu tikai turwata pilssehta jeb meestina pahrdohht. Bitadi tas ir tagad, fur latrs wairs naw preelsh sewis ween, bet paleet ta faloht par lohzeffi leelai zilwezu fabeedribai, zilwezu dsimumam un tahdam buhdamam winaam peenahlahs neween preelsh sewis, bet preelsh wifas fabeedribas strahdaht. Us tam winsch pa leelalai dakai gan teel masaf pastubinahts zaur sawa peenahkuma atihshana, bet wairaf zaur sawu pascha pekau un laika prassjumeem.

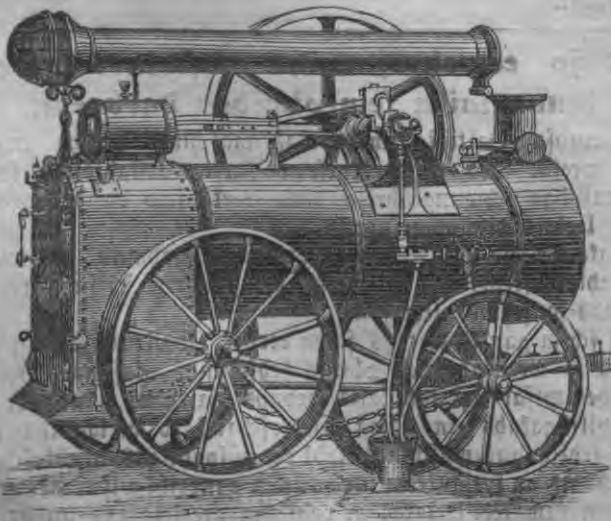
Kad nu, salihdsinajohht ar senaleem laikeem, preelsh andeles zeeem gandrihs wairs nekahdu kawekku naw, tad war sawas semes pahrafahs augkus no weenas nweetas us ohtruaiswest un tur tohs pahrdohht, fur ihsta wajadriba pehz tam. Jaw ta buhshana, ta latrs sawu augku atlitkumu pehz wehrtibas war pahrdohht, pastubina us leelatu raschoshanu; bet tad nu zaur augku saweschanu izekahs fazenschanahs, tad zaur to latrs teel peespeests pee sawu augku isstrahdashanas un fagatawoshanas zit eespehdams maj isdohht un laiku pataupihht.

Ka mehsh ari Baltija pee tahdas buhshanas nahtufahi, fur augkus wairaf wajaga fagatawoht un fagatawoshanai jo lehtai jabuht, lai us pafaules tirgus (pafaules andele waretum lihdsjenstees un ziteem pakala nepalittum, to newajajaga wairs peerabdiht, jo schi buhshana wiseem apgaismoteem/semtohpjeem sinama.

Ta tad nu rohdaht ta wajadriba, semtohpjeem tohs lihdssettus un zetus rahdiht, la schahdus prassjumus waretu islihdshinaht jeb ar ziteem wahrdeem: semtohpjus eepasihshinaht ar jaunahm eeriktehm, maschinehm un rihteem us semtohpibas lauka un wineem to ristigo zetu preelsh tam eerahdiht.

Mansh nodohms tamdeht ir, schini raksta isstahstihht un aprastihht tahs jo eewehrojamahts maschines, las preelsh semtohpibas no ne-aprehlinaama swara un wehrtibas.

I. Lokomobile no Rih. Garrett & Sons Liffone. General-agents preelsh kreewijas un Baltijas B. G. Grahmann Rihga.

Damj (futa) maschines isgudroschana fazehla wawisam jaunus pahrgrohshjumus us amatu un fabrika darbu lauka wifahm tautahm. Tee lihds schim leetati zilwezu- un lohpu- la ari wehja- un uhdens-spehki wairs nepeetika. Zilwezu- un lohpu-spehki preelsh leeleem darbeem par nestipreem un turflaht par dahrgeem, turpreti attal uhdens- un wehja spehki ir zaur weetu un laiku fahstiti, ta la tohs newar wisur leetahht.

Zitai zaur damsmaschini bija eespehjamsh, wifas industrijas (amatneezibas) dakas us tagadeju neparedseto augsto stahwolli pazelt; preelsh tahm nu bija radees nepeeludams, deen' un nakti weenlihdshigi strahdadams spehks, bes lura tagad wairs newaretu isstik un las arweenu wairaf wifos zilwezu darbos eeweefojahs.

Kamehr damsmaschine, par lokomobili eetaifita, las tik dauhs spehkus saweenodama un weegli no weenas weetas us ohtru wedama, tika ar latlu saweenota, tamehr wina ari semtohpiba nahza pee bruhshchanas un neweens, schi laika prassjumu un sawu pekau eewehrodams, semtohpis bes tahs wairs newar isstik.

Wifupirms lokomobile teel leetata preelsh labibas iskulshanas, bet wina ari deriga preelsh dsinawu un eku-sudmalu dsihshanas la ari preelsh brandwihna bruhscheem, sahgeschanas un dauhs zitahm pee semtohpibas peederigahm eeriktehm, un teel dauhsfahrt ari preelsh tam leetata.

Kad nu lokomobile ihpafahi ar tahdu noluhhtu taifita, lai wina semtohpim buhtu par derigu dsihshanas-spehku (motoru), un us lautu, preelsh maschines ne wifai isdewiga buhshana, strahdatu, pee lam wehl nereti truhst kreetna mahzita maschinista preelsh maschines apfohpschanas un pehdigi maschine no weenas weetas nowedama us zitu, fur ta attal ja-ustahdina, — tad pee schihs lokomobiles atrohdam ihpafahus labumus un derigumus preelsh semtohpibas darbeem.

Ar wahrdu faloht winai jabuht pehz eespehshanas weegli wedamai, ta la wina ar wifai mas kawekkeem war no weenas weetas us ohtru aiswest;

pehz sawas eeriktes winai jabuht weentahrschai, lai winaš peeraudshchanu un iskohpschana waretu ustizeht ari masaf wetillam maschines-usraugam (maschinistam);

sawa strahdashana winai jabuht pehz eespehshanas taupigati, tas ir, winai wajaga maj turinama (mallas) pahruhshojht dauhs pahstrahdaht.

Wiseem schahdeem prassjumeem pilnigi peelihdsinajahs lokomobiles no ta gandrihs jaw simtu gadu pastahwedama R. Garrett & Sons Angtu fabrika.

Leelatu semtohpibas maschinu wezatee fabrikanti buhdami schee lungi arweenu zentahs, sawas maschines jo labas pataifihht un pehz sinatnibas un teknikas (maschinu buhshanas) jaunahm mahzibahm un peedshwojumeem pahrlabohht, lihds wini tagadeju konstruzijas pilnibu panahza.

(Turpmal wehl.)

Sihki notikumi is Rihgas.

Sesdeenu tika polizejai sinams darihts schahds nelaimigs atgadijums: Tai 4ta Nowemberi pret wakaru bija Jakoba Morosowa nama, Aleksandera eela N° 102 sawa ihreta dsihwolli eewilkufchees wezti zilweki, prohti schejeenas meschtschanins kurpneels Aleksanders Michailows un wina schuwejas Elise, Julija un Auguste Eck, la ar Karoline Giche, un ohtra rihra atrada wifus peezus sawa dsihwolli bes famanas gutam. Tuhlit juhtija pehz ahrstes pahihga un ahrstem ari isdewahs Michailowu, Augusti Eck un Karolini Giche atdsihwinahht, no lurreem Michailows un Auguste Eck atrohdaht atwejesofchana, kamehr Karoline Giche, wahrigi faslimuse, bija jawed us flimneeku namu. Ta 20 gadus weza Elise Eck un 17 gadus weza Julija Eck newareja tik atdsihwinatas, lai gan ahrste wifadi nopuhlejahs. Polizeja scho nelaimigo atgadijumu sihlaki ismekledama atrada, la nelaimo no twaika (dwanuma) zehlfuchs, jo minete eedshwoneeki bija par agri

Meera weeta pee Spirdium efera.

(States M 45.)

Winfch nenahza pee gala-fpreeduma. Pee durwim klanweja un winfch uslehza augfcham. Meschakungs eenahza eelfchâ.

„Grahmatas man preelfch Jums nau, Beta lungs. Bet Jubs esat agri mahjâs, waj negribat pufdeenu eht? es jaw efnu ehdis.“

„Es pateizohs. Es efnu wiñnu dshreis un tad nekad negribu eht. Bet Jums wehl kas ir, to redsu.“

„Es nesinu, Beta lungs, waj Jums to drihksu isteikt,“ teiza meschakungs.

„Nu, tikai fchurp, Mohdes lungs!“ Welis fauza ar leetu gaidifchanu. „Tik nejauti jaw nebuhs, ka newarefchu panest, un teefcham til labs ari ne. Tas ir gudri, arweenu to labako gaidiht un uf sliktumu usmanigs buht. Waj tas no manis buhs?“

„Ne no Jums, ne no manis, bet no zilwekeen, kas mums gan til taklu nestahw. Nu, Jubs man netaunoseet, es dohmaju labi.“

„Tad runajeet tikai. Apsehshatees, mescha-kungs,“ Welis fazija weeglafi, kad dsirdeja, ka no wina neta naw.

„Nu redsat, es jahju zaur meschu, un tuwu pee tahs weetas, kas no Egtu muifchas uf maso muifchu Anasleiju wed, nonahzu pee weenas ehnatas weetas, fur tahds zilweks bij gulejis. Un sahle turpat guleja papihra lapina, tahdas leetas reti muhju apgabala atrohd. Sinkahrigs ari drufku buhdams, nofahpu no sirga un usnehmu papihri, kas wehl bij millis no nakts-rafas, bet ar lasamu rakstu. Es to islasiju; tas nebij labi, ka? Bet kad fo biju lasijis, bij tafchu labi, ka nepareiji dariju. Wifunwairaf tas wezajam, kreetnajam majoram par sliktumu, un winam, tam mahlderim, jeb — ka Jubs wianu fchoriht fauzat, ar to dselteno krusu — kas uf wifadu wihsi pee tam saudehs. Waj gribeet lasiht?“ Prastija tas wezais wihs faturedamees un iswilla papihri pa pufi no keschas ahrâ.

„Dohdeet. Tur ir kas slikt, to redsu,“ Welis fauza, papihri winam ahtri no rohlahm isnemdams un lasidams, kamehr meschakungs wianu weenteefigi usluhkoja.

„Al ta — tas blehdis!“ Welis teiza lasidams. „Bleh-diba te flaidri redsama. Bet isflaidrojat man papreefch, ka tas warbuht? „Waj tad gaspaschai ween ir wara par wifu mantibu?“ Meschakungs palohzija galwu.

„Ja gan. Majoram nebij nekas ka wirfneeku poletes un pulka parahdu. Pee prezeschanahs jaw ta tika norunahts, ka winam par gaspaschas mantibu nelahdas sinaschanas un pat pehlaizigas eemantoschanas tika dalitas, tadeht ka winfch drufku weeglihs lungs bija un wina gaspaschas katolu wezaki winam ne-ustizeja. Bij wehl turklaht wianu azis fahobdihts netizigais. Ta ir. — Kad wina nu festamenti taifa, ka Berneris un prahwests S. grib, tad winam til dauds til paleel, ka mana lohne ir un wina meitai, kas ari ewangeliska ir, japaleel ar wasako dasu meerâ. Ka? Nu faprohtat?“

„Saprohtu. Tad Annas dohmas tafchu nebij beseemefta! Bet ka lai to blehscha nodohmu aiskawejam — waj finat kahdu padohmu, meschakungs?“

Meschakungs flatijahs dohmigi uf semi.

„Deesgan nepatihkami, ne-azinatam zitu familiju leetas ee-

maifitees; bet naw jaw ari tahdas wajadfibas. Zeeniga, ka leekahs, wehl apdohmajahs un wianam wehl fchodeen uf astonahm deenahm pee prahweta S. jabrauz, kas sin, kas tur atkal preelfchâ. Nahf laiks, nahf padohms. — Es dohmaju, mehs wehl nogaidam. Mas deenas dauds kas war notikt. Ka?“

Welis apdohmajahs.

„Jums taifniba; Rogaidifim wehl tahdas deenas; bet buhfin usmanigi; tas ir muhju, ka fatra gohda wihra peenahkums.“

„Ta tas ir,“ meschakungs fazija, wina rohku speesdams. „Dshwojat wefeli, man ja-eet uf meschu.“

„Ar Deewu!“

Welis wehl fehdeja kahdu laizimu dohmigi. Tad winfch pazehlahs, gahja pee flapja, nehma kahdu pazimu ar papihreem ahrâ un atraifija krahfns durwis. Winfch eededfinaja fwezi, un fatru papihra gabalinu aifdedfinadams eemeta krahfni.

Skumigahm azim winfch usluhkoja leesmas, redseja papihrus fadegam, pasuhdam un par pelneem paleelam ar wifahm dohmahm pilnas draudfibas, mahtes mihlestibas un gahdaschanas, zeribas pilni, apmeerinadami wahrdi — fche par pelneem fadefinati, bet dsili eeraktiti wina firidi.

Welis pazehlahs un aistaisija lehni krahfns durwis, ta ka sahrla wahlu par kahda mihta aifgahjuscha meefu flehds. Tad winfch panehma platmali un speeki un gahja uf meschu.

Majors un Anna pehz pufdeenas bija uf pilfsehtu braufkufchi un tika wehlu makara atpakat gaiditi. Mahlderis Berneris bij meschâ igahjis un staigaja no weenas pufes uf ohtru, it ka fo mekledams. Bet wina mekleschana leekahs buht wetta, — jo winfch nelo ne-atrada.

Wina fa-ihzschana pahre tam bija flaidri redsama uf wina gihmja.

Kad jaw meschâ arweenu tumfchaks metahs un faule jaw sahla nolaistees, tad winfch gahja uf maso muifchu Anasleiju. Tur nonahjis winfch fehtas-plazi atrada klusu, jo lohpi wehl nebij no ganibahm pahnahkufchi. Pee durwim atnahjis winfch apstahjahs un noslauzija fweedrus no peeres un denineem. Tad winfch lehni pee durwim peeklaweja. Durwis atdarjahs tikpat lehni un Judite isnahza wianam pretim. Winfch fatwehra winas rohku un willa wianu ar fewim istaba uf kreiso pufi, kas preelfch majora bij eetaifita, jo winfch dashureis ari tur nonahza. Judite gahja mahlderim ar nolastahm azim pakat. Winfch nosehdahs uf sofa un peewilla meiteni pee fewim blakam.

„Ka wezajam eet? waj winfch dikti zeefch?“

Judite kratija galwu azis nepazeldama.

„Es efnu dsirdejis, kahds Beta lungs is meschakunga mahjas Jubs efcht apraudsijis,“ winfch fazija drufku flahbi, Juditi zeeti usluhkodams, kas tagad azis ahtri uf wianu pazehla un dsili nosarkdama atkal nolaida. „Kas ir ar Beta lungu? Waj winfch fchodeen wehl weenreis fche bija?“

Judite palohzija galwu.

„Un fahpes wezo atkal atstahja?“

Wina palohzija atkal galwu.

„Brihnifchfigi!“ Berneris teiza lehni, mehmo meiteni arweenu usluhkodams. Winfch lika fawu kreiso rohku apwinas flaike augumu, un kad winfch wianu pee fewis mihligi willa, tad wianu pahrefkrehja drebeschana par wifu meefu.

„Waj tu fcho Welu jaw no fenakeem laikeem pahfhti —

Waj tawš tehws winau pasihst?" winſch praſſja zeeſchi. „Judite, uſſkati mani!“

Wina kratija nopeetni galwu.

„Bet tawš tehws ſchaubijahs pahre wina wahrdu, winſch tadehl buhs winau agraf ar zitu wahrdu paſinis, ka winſch zitadi par wina wahrdu ſchaubitohs — es to gribu ſinaht! Skatees man azis, Judite!“

Wina paſlatijahs weenu azumirkli, bet winaſ azis ſkrai-dija bailigi par wina nemeerigu waigu.

„Judite,“ winſch eeſahka atkal ar dſitu, zeeſchu balſi, „tu neprohti meloht un tew nebuhs meloht, tu ſini wairaf no Wela, nela tu gribi jeb drihkſti faziht jeb —“

Wina ſawas ſmulas azis ahtri uſ winau pazehla, bet ar tahdu dſitu tumſchu ſibini, ka winſch negriboht apklufa. Ahtri wina atrahwa no wina ſawas rohklas, ko winſch wehl arweenu apkamps tureja un ſalika winaſ kruſtiſki uſ kruhtim, galwu kratidama.

„Tu no wina nelo neſini,“ winſch fazija aſchi uſlehſdams, „labi, bet tew to buhs ſinaht, es to no tewim gribu! — Judite,“ winſch eeſahka pehz brihtina ſapſehſdamees un winau pee fewis wilkdams, til tuwu, ka wina mute winaſ tumſchus matus aiſlahra, „atmini, ko tu man apſohlijufe, ka tu man paſaf gribi nahlt, kad no ſchejenes eeſchu uſ jaukato deenwidu, tur, kur ſaule ſilti un gairſchi par ſakajeem, lepneem kalneem ſpihd un par debefi un ſemi muhſchigs pawafariſ ſeed! — Atmini,“ teiza winſch tahtaf ar mihtſtu peeglandidamu balſi, „ka tu ar manim gribi dſihwoht manâ tehwi-jâ, kas ari tawa buhs, ar manim kohpâ dſihwoht un netrauzetu meeru un laimi baudiht, tahtu no paſaules gruhteem deenas darbeem un naſtahm, kas tewis naw wehrta un tatſchu ta zitadi ir tawa ne-atſtumjama mantiba — atmini to, Judite, un palihdſi man tewi un mani paſargahſt no tahs nelaimes, ko mums ſchiſ — ſchiſ fweſchais waretu atneſt!“

Judite fehdeja nekufedama, ahtri elpodama, abas rohklas ſtarp zeleeem eeſpeduſe uſ ſemi ſklatidamees, drebedama no wina karſteem wahrdeem, pahruphſta no wina mutes ſiltas dwafſchas, neſpehzigs upuris apmahnotaja warâ.

Winſch pazehlahs.

„Es eeſchu pee tawa tehwa. Man ar winau jaruna, kad tu man negribi atbildoht.“

Ari wina bij lehni pazehluſehs un uſzehla rohklas, luhgdama uſ augſchu, azis flehgdamâ un galwu ka guledama uſ weenu puſi pagreeſdama, ne-iſteizami ſmuki iſſklatidamahs, rahdidama, ka tehws guloht.

Winſch azumirkli winau ar degoſchahm azim uſſklatijeſ, apkampa winau un ſpeeda winaſ ſmuko pilno augumu pee ſawahm kruhtim.

„Zil ſmuka tu eſi! — Es tewi nekad ne-atſtahſchu!“ winſch ſauza ſtipri, winaſ peeri un melnohs matus butſchodams. „Tu eſi mana! Mana Tu palikſi un kad ar ſawu dſihwibu, ſawu ſwehtibu par to ſaudetu! — Man ja-eet prohjam — rihtâ — ſchodeen wehl — bet pehz maſ deenahm nahſſchu atpaſaf un ne-eeſchu wairſ beſ tewis prohjam. — Wai tam, kas muhs gribetu ſchirt, ar eenaidu, ar mihtſtibu — un wai tew, Judite, kad es tewi atrohdu ne-uſti-zigu. Dſihwo weſela!“

Winſch wehl weenreis winau ſtipri pee ſawahm kruhtim ſpeeda uſ ſchirtſchanohs, jo ahra dſirdeja trohſtni. Uſ fehſ widu

ſkaneja pahrnahſſchu lohpu pulkſtenifſchi un gani lohpus dſina blauidami un ſidami ſtali.“

Winſch pakehra zepuri un ſpeeki un iſgahja ahtri ahra.

Judite ſtahweja wehl uſ tahs weetas, kur winſch winau bij pametiſ. Winaſ rohklas karajahs beſ ſpehka uſ ſemi, galwa bij dſiti uſ kruhtim noſlihkufe. Bailiga-drebeſchana arweenu pahreſkrehja pahre winaſ meeſu. Wina atkrita uſ ſoſa atpa-kal un apſedſa azis ar abahm rohſahm.

Zeenigajai bij ſchodeen atkal weena no tahm ſliktahm deenahm, kas waſarâ bija kahdas diwidemſit peeſas mehneſi un ſeemâ wehl wairaf. Wina gut, kaſchokâ un diwi wilainâs drahnâs eetihſta uſ ſoſa laſamâ kambari, kur jaw no waſara krehſlas un lohga pukehſm til tumſchâs bija paliziſ, ka wairſ newareja redſeht laſiht. Winau gan ir ta grahmata „Kriſtus paſatſtaigahana no Kempis“ preeſſchâ uſſchirta. Bet wina nelafa un neleekahs ari uſ paſatſtaigahana dohmahſt. Wina ſkatakâs klufu uſ ſemi un, ka leekahs, ſkaita grihdu raibumuſ.

Te kahds tuwojahs ar lehneem foſheem zaur ſahli pee winaſ durwim. Winau ir ſmalka dſirdeſchana un foſtus paſidama wina paleeſ nemeeriga uſ fehdehka. Berneriſ ari nemaſ nepeeklauwe, bet attaiſa durwiſ lehni, eenahſ eeſſchâ un aiſtaifa durwiſ. Tas wihrs ir pawifam pahrgrohſijeſ. Gohdpratiſgo mahldeci lehti wairſ newar paſiht, til augſtprahtigs winau gihmiſ iſſkatakâs. Winſch panem krehſlu un noſchdâhs zeenigai pretim, neleekahs nemaſ pamanohſt, ka wina no-mohzahs, gohdu dohdama no ſawa fehdehka pazeltees.

„Es nahſtu ardeewas doht. Man riht agri jabrauz pee prahweſta H. un preeſſch aſtonahm deenahm gan nepahrnahſſchu. „Es wehlohs, Zuhſu gala-ſpreedumu dſirdeht tai ſinamâ leetâ.“

„Til ahtri, zeenigs kungs — af waj tad tahda ſteigſchana — waj jaw dohmajat, ka til ahtri mirſchu?“ zeeniga teiza ar lehni, bailigu balſi.

„Steigſchana? — Es dohmaju, Zuhſ apſohliſchanaſ deefgan dewuſſchi un jaw ilgi deefgan,“ winſch atbildeja pawehledamâ, draudedamâ balſi. „Buhtu jaw laikſ, weenreis darbus redſeht. Nebuhtu labi, kad mums prahweſtam H. buhtu jaſino, ka Zuhſu nodohms zitads paliziſ.“

No dohmu grohſſchanaſ jaw naw ne rûna, zeenigs kungs,“ zeeniga atbildeja paſemigi luhgdama ka kahds behrens, „es til negribu, ka mani ſpeeſch. Neſpeeſchat mani, laujat man watu. Af, tas naw wiſ til lehti, ar weenu ſpaliwas wilzeenu uſ muhſchu no teem ſchirtſtees, ar kureem ar ſwehtahm dſihweſ-faitem ilguſ gaduſ eſam bijuſſchi ſaiſtiti. Naw wiſ til weegli —“

„Sinams tas naw til weegli un tam ari nebuhs til weeglam buht,“ Berneriſ teiza zeeſchi ſtarpâ.

„Kad tas weegli buhtu, tad Zuhſu nopelns ari weegls buhtu Deewa azis, weegli ſwehrtu tai ſwari, ar ko muhſu Beſtitajſ launus un labus ſwer. Buhtu tas weegli, mana meita, tad ari ſchiſ darbs nelo neſwehrtu pret neſakami gruhtogrehku naſtu ar teem atkrituſcheem un netizigeem, kuruſ muhſchiga paſuſchana gaida. Muhſu Beſtitaja kruſtiſ, ko winſch ar ruhſtahm ſahpehm uſ Golgatu neſiſ, ari nebij nelahda weegla naſta, bet tadehl winam ari peeder ta walſiba un wina alga ir tas ſohga amats par dſihweem un miruſcheem. Ko muhſu ſwehta baſniza ſchiniſ deenâs neſ un zeeſch, naw wiſ weegliſ, un weegli tas ari nenahſ, ka mehſ no klufem kloſteru muhreem teklam iſdſiht, neeka dſihwibaſ uſtureſchanaſ dehl

par masu lohni dšihiti un kauti kà mescha-swehri, neewati zaur semes preekschneeku waras darbeem — bet mehš finam pateesi, ka tee debefu krohni eemantohs, kuru meefa lohlahs apaksch pahtagahm un kuru galwas asino stary ehelkscheem, apfmeeti no grehzigas, netizigas pasfaules!

Winsch aplusa un wina azis flatiyahs sifwi us nabaga gaspaschas bahlo, wahjo gihmi, kas fakritusi, drebedama us spilwena bij afkritusi un ar abahm rohlahm sawas azis apklahja, lai winas ar neschehliga preestera azim nefatiktohs.

„Es eefchu,“ Berneris fajija, ahtri un lepni pazeldamees, „un nahkschu wehl weenreis, til weenu paschu reisi wehl atpaka, dšihwibu labò, pasudinaschanu kreifa rohla — es tad prafschu atbildi, un wai tam, kas muhs apfmees!“

Winsch gahja ar pazeltu galwu. Pee durwim winsch wehl weenreis apgreesahs.

„Es wehlohs Wela kungu Zuhfu namà wairs nefatik!“

Wina pazehlahs, it kà gribedama winam ko atbildeht.

„Stahwat klusu!“ winsch usblahwa. „Kà Zuhš to dareet, ir Zuhfu sinaschana; bet es to esmu wehlejees un ar to deefgan. Tahdi laudis, kahds winsch, ir muhsu nahwigi eenaidneeki un wina eerohtschli sliktaki nefa sohbens un likumi. Warbucht ka mums isdohdahs pilsehtà pahr wina dšihwi ko sinacht dabucht. Winam waijaga prohjam buht no schejenes. Dšihwojat lihds tam wefeli, un ta kunga gars lai Zuhš fwehti un pasarga!“

To fajijis winsch pa durwim isgahja ahra.

Majora gaspascha palika kà jatreehta un soh dita no augtprahtiga wihra greefigeem wahrdeem. Wina lausa rohlas stenedama un auksti sweedri aplahja winas bahlo gihmi. Tad wina ahtri nosweeda drahnas no fewim noht un uslehja augscham. Sehtà eebranza rati, kas winas wihru un meitu mahjās pahrweda.

Wina gahja ahstreem sohleem zaur sahli galumà lambari, aisslehdsja durwis un nokrita zelds preeksch Bestitaja bildi, kas winas gultas preekschà stahweja.

Mihla faulite mihli laistidamahs ar saweem selta stareem pahrelahja Eglu muischu. Basehns skraidalaja aplahrt. Anna staigaja pa dahrsu.

„Basehn, Basehn!“ Anna fauza, bet funs winas balsi nedšird, bet skraida it kà kas winu dšihitu. Te winsch sahli dikti un preezigi reet un wina reds zaur lohku staryahm, ka winsch pee benkscha us augschu lez, it kà no leela preeka.

„Basehn, Basehn!“ wina fauza wehl reis, tuwu pee palamina veenahfufe. Tad wina paleef bailigi stahwoht. Basehns naw weens patš. Zur wehl kahds ir. Bateesi, tagad winsch nahf winai mihligi labrihtu dohdams pretim. Tas ir Eschens Welis.

„Beedohdat, kad Zuhš sche trauzeju,“ winsch fajija. „Es dohmaju neweenu til agrà stunda sche nefatik!“

„Un dohmajat sinams ari, ka tee laudis Eglu muischà til pat wehlu zelahs, kà pilsehtneeki. Esat maldijufchees, Wela kungs,“ wina atbildeja smaiddidama. „Bet ari Zuhš esat agri pee sawa darba, Zuhfu kufaini wehl nemas nebuhs fazehluschees.“

„Zums taisniba,“ winsch atbildeja, us benkscha winai blakam nojehsdamees. „Bet tatschu esmu ar sawu deenas darbu meerà. Es biju Annasleja pee flimaja un tad —“

„Un wina fahpes?“

„Tahs nostahjāhs katru reis, til kahdas stundas pehz manas aiseeschanas un winsch gan ari teiz, ka tad winas stip-

raki atkal nahf. Man ta wihra ir schehl. Igi winsch to tatschu newar istureht, wina spehls ir faguris un weenadigi es tatschu ari newaru pee wina gultas fehdeht. Par tam winsch leekahs wehl wairaf ar firds sahpehm mohzotees nefa ar meesigahm kaitehm. Bet warbucht, ka maldohs. Kamehr schini apgabala esmu, gribu winam labprahht palihdscht, bet kad prohjam esmu —“

„Zuhš gribat prohjam eet?“ Anna prafija ahtri azis pazeldama un tad par sawu ahtru jautajumu stipri nosarldama.

„Man ja-eet prohjam, waj nu agrafi jeb wehlaki,“ winsch teiza lehni nopuhsdamees un Annu ar sahpiyahm azim usflatidams, „man waijaga eet.“

Klufs brihdis iszehlahs.“

„Bet es jaw agri weenu darbu esmu padarijis,“ winsch teiza atkal fanemdamees un smaiddidams, „pahf ko es wifu masaf medatu par dšihwibas glahbschanu esmu pelnijis.“

Winsch attaisija sawu puku tatschu un isnehma glahsi ahra, kura atradahs leels, bruhns, balti stihpains kufainis.

„Redseet scho nabaga sehnu ar teem raibeem kamsoteem.

Winsch bij uhdeni pee masa sarina peekehrees un wilni gar winu neganti plohsijahs. Winsch wisai nomohzijahs un newareja tatschu wala tapt. Es winu isglahbu. Winu fauz Gorlekinu. Deews lai sin, kà un kur winsch uhdeni tizis.“

Anna kufaini usluhkoja usmanigi.

„Smuks kufonitis! Un nu Zuhš wihu til ko no uhdena isglahbuschi, eelkseet sinams kahda glahschu zeetumà, nokaufseet winu un durseet winu tad us sawahm adatahm. Es tatschu labi apdohmatohs, pirms Zums dšihwibas glahbschanas medatu dohtu,“ wina fajija smaiddidama.

Welis klusi attaisija glahsi. Kufainis islihda ahra, fehdeja weenu azumirkli nekustedams, lohjija un staipija tad sawas bruhnas kahjinas, issteepa spahrnus un nolaidahs ruhfdams prohjam.

„Tà — tas bij jauki — tas bij jauki! Nu Zums to medalu tuhliit nowehlu,“ Anna teiza preezigi.

„Al, es sinu, kà zeetumneekam ap duhschu it un ar kahdu preeku winsch brihwibu apfweizina! Lai winsch skrej un nekad wairs uhdeni nekriht,“ Welis teiza ar skumigu balsi, par ko Anna us winu brihnodamahs paslatijahs.

„Un ar wifu Zuhfu lihdszeetibu Zuhš ildeenas til dauds kufainu nomaitajat?“ Anna prafija.

„Newairaf, zil sinaschanai waijaga!“

„Waj negribat man isflaidroht, kahda wihsè Zuhš sinaschanai ar kahdu labumu darat? — Ta gan warbucht ir behrnischliga jautaschana, bet skohla pee R. kunga Renigsbergà mehš no tam nefa nedabujam sinacht.“

„Do es tizu, un tas ir slikti deefgan. Kamehr dabas finatdiba par to sjarigako mahzibas-leetu palikufe, tamehr waijaga nestaitamu radijumu vulku pa weenam ismekleht, winu zelschanohs, buhschanu, winu weenlihdfigu weidu un lohzeklus smalki isdibinahht. Katrs lohzeklus no wiseem radijumeem, lepna is ehrlis ne wairaf kà wismasakais tahrpinisch ir no weenadas wehrtibas.“

Behz tam, kad Darwins un Hekkels dšihwneeku zelschanohs un attihstischanu til wehl wispahrigos likumos israhdiya, ir winu skohlenu jusderwums, sinas preeksch scho likumu isflaidroschanas kraht. Pee scho meisteru skohlenceem ari es dohmaju peederohht.“

(Zurpmaal wehl.)

G r a u d i u n s e e d i .

Daschadi sludinajumi.

Kad tagad rudens laikā daudsi un daudas no muhsu jauneklēm un jaunawahm weenohahs, un ir sinams, ka tahda weenofchanahs newar notikt bef smalkahm — bihdeletahm — maischm, tad turu par peenahkumu, wifceem tahdeem sinamu dariht, ka kahdās uhdens-fudmalās pee kahda jaw fenal pasihstama melder-lunga war dabuht fwehtdeenās pa spredika laiku rudsus, kweefchus, meeschus un, ja wajjaga, ari ausas-bihdeleht. —

Widmaleenas bihdelneeks.

Kahds zeen. „weenprahntsch“ eefehdees „gaismas starōs“ un tā nobrauzis us kahdu humoristigu walaru; — tur kritiku fehmalās (newis graudōs) apwahrtijees un — wehl daschadus brihnumus peedshwodams, pahrwehrtees par „daudsprahntiu.“ — No teem brihnumeem pahrnemts un — azis ar fehmalahm pildijees — tik aplam redsejis, kà pats isteiz, ka gaismas dehls prahntu saudejis, un waroht atraft, pee weenprahntina gaismas starōs,“ nemas pats wairs ne-atjehgdams, ka newis gaismas dehlam — bet pascham tahda leela libele notikuse — prohti: brauzoht wina gaismas stari isputejuschi un — „weenprahntsch palizis par „sintstrihsdesmit-tschetprahntiu.“ —

Kahdai musikas beedribai nosudis preefschneeks. Efoht jawus pirktus par dšiti eegrudis beedribas kasē un tā daschus rublischus sawā kschā eewilldams tagad aischmauzis weenu „ohtru — zitadu beedribu“ — aplaimoht. Wisi teel luhgti, tam, ja fateel, zetu parahdiht us to pusi, kur gaisma aust. —

Widmaleeks.

G r a u d i n i .

Nekas naw weeglakt kà zita darbus mahneht un teem neustizibu zelt, pee tam apfohlotees, ka pats kreetnaki strahdahs un ustizibu pelnoht; bet apfohlschana naw passtrahdashana, — wahrdi naw darbi. To lai eewehro katrs, kam ar jaunu strahdneeku ir darishanas, kas pats neko nepastrahdajis, wezeem strahdneekem usmetahs par neewataju.

Kà nespehzneeks sehpijāhs aif stipra wihra apfargashanas, kad tam kas usbruhf, tapat leekulis sehpi jawu ihstu dabu aif kreetneem un deewabihjigeem wahrdeem, kad pateesibas gaisma tam leeko gihmi grib nonemt.

Augsti gohdajams tas wihrs, kas preefsch wifas zilwezes strahdadams, sawus tuwakohs puhlejāhs peewest pee tiklibas un labklahschanahs; bet kas to teizāhs daroht un tomehr to nedara, tas lihdsinajāhs nesahlehm labibas laukā: tahs aug un barojāhs no semes labuma, bet paschas nekahda labumu ne-atmet.

Tufschā muza taklu fkan, tapehz mas ustizibas atrohn tas, kas ar wahrdeem dauds apfohla. B—l.

Tehwa zeriba.

Kahds tehws, kas sawu dehlu Woldemaru pilskeshas aprinka fshlā wadija, dabuja nezik ilgi pehz tam, kad pehz Jahneem bija winu us fsholu aifwedis, atkal wehstuli, kurā labais Woldemars pehz naudas luhdja, laut gan tehws bij wifas wajjadibas aifmajājis un turklahst labu kschas naudu dewis. Kad nu tehwm, kuršch semlohpis bij, ap to laiku mas nau-

das bija, kà jaw semtureem, tad tas gahja pee sawa shahburga un luhdja lai schim naudu paleenejoht, jo dehls efoht raskstijis lai naudu fuhthoht, lai gan winsch labu kschas naudu tam atstahjis. Nahburgs: Mihlais nahburgs, kà man rahdahs, kad tik Juhfu dehls pilskeshā naw palaidnis palizis.“

Tehws: „To newaru no wina dohmaht; jo winsch wairaf mahzihts wihrs, neka es esmu!“ R. M.

Weitai taisniba.

Kahda mahte teiza us sawu meitu: „Meita! es nemas newaru fapraft, ka Tu gribi labaf pee Zelmina Jahna eet, neka pee Tiltina Behtera, kas dauds bagataks un pee ka tew zerejama labaka dšihwe buhtu?“

Meita: „Tadehl, ka winsch mani karstaki mihle.“

Mahte: „Kà Tu to fini?“

Meita: „Mihla mahte, no ta, kad tas Zelmina Jahnis no Jums dauds ko war pazeest. Wimu nedel, kad winsch pehz manis prezeja, tehws issweeda pa durwim un Tu winu fauzi par „deedeli,“ tomehr winsch to nenem taunā, no ka redsu, ka winsch mani ar ihstu mihlestibu mihle, jo ihsta mihlestiba dauds ko panef. Buhtu Juhf Tiltina Behteram to darijuschi, tad winsch fcheit wairs ne azu nerahditu.“ R. Mednis.

Kursch ir tas gludenakais zelsch?

Kahds, gribedams kahdu fshlotu zilweku pahrschobhoht, tam prasija: „Kursch ir tas wifu gludenaki brugetais zelsch?“

„Tas zelsch us elli,“ schis atteiza; „tas ir ar tik jautahm preefschimehm brugehts, ka driht war noslihdeht, ja tik labi ween neleef wehrā un tahdas bailes man ari par Jums.“

R. M.

Us pusehm.

Kahda mahte, kam bij gauscham brehkuliga behrns, kas pa nakti mas meerā bija, mohdinaja sawu wihru, lai tas ar paschuhpojoht, jo winam ar tas behrns us pusehm peederohht. Wihrs nurdedams pretim teiza: „Schuhpo ween Tu sawu pusi, lai mana blauj.“

R. M.

Peewilta jaunekla nahwe.

Dšitas dohmās lehni,

Jannell's statijāhs;

Reisahm atkal sehri

Pee few nopuhthas:

„Tā, — tad nu tu mani

Wairs nepeewilsi!

Lagstikal' nu jwani

Behdu pulstieni!“

Tad pahr wifu leiju

Schahweens rihbeja.

Bahls, ar lihka feiju

Winsch tur pakritta.

Dahbola Zehlabs.

W i n a i .

Al tauteete, seltenite —

Gil Tew jauka ahripuse!

Tu buht' selta meitenite —

Ja ar' tā buht' wefshpuse?! — B—a S—s.

Atbildedams redaktehs Ernst Plates.